

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

VITA || D. MARIÆ VIR-||GINIS DEIQVE GE-||NITRICIS.||

Goppelsrieder, Andreas

Ingolstadii, 1592

VD16 G 2663

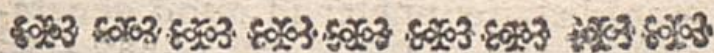
Capvt. XVII. De Festis, Templis, & Oratorijs, imaginibus & reliquijs D.
Virginis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45013

impudenter erroris arguunt, bene, ut ipsi sibi persuaderit, sentire.

Quid de Theophilo œconomō, quid de Andrea Chio, alijsque innumeris dicemus, qui D. Virginis inuocato auxilio ex grauiſſimis animi corporisque periculis emerſerunt ſingulari ſanctiſſimę Matris beneficio, quorum catalogos texunt Caniſius lib. 5. & Tilmannus Bredenbachius lib. 2. ſacrarum collationum. Quos adeat, qui uolet.

CAPVT. XVII.

DE FESTIS, TEM-
plis, & Oratorijs, imaginibus
& reliquijs D. Vir-
ginis.

STATIS diebus recte in memoriam & congruentē uenerationem D. Virginis feriamur, adeoque ferias illas ad Deum, non ad ipsam referimus. Beneficiorum enim quę à Deo ipsi & per

per ipsam donata sunt nobis, donorumque omnium seu gratiæ seu gloriæ, quæ à patre luminum descenderunt, solennitatibus, festis, & diebus statutis, dicamus, sacramusque memoriam, ne volumine temporum ingrata surrepat obliuio. Huiusmodi feriæ septem præcipue numerantur, conceptionis, Natiuitatis, præsentationis, Annūciationis, Visitationis, Purificationis & Assumptionis, de quibus iam actum est, contra has autem ferias nihil aliud obijciunt Hæretici, præter id quod generatim in omnes ferias obijciunt; quorum omnium argumenta accurate soluit Bellarminus Tomo 1. lib. 3. de cultu sanctorum cap. 10. Citra cultum vero diuinum, piæ & sanctæ antiquitatis exemplo, templa, oratoria, Ecclesias & altaria D. Virgini exstrui & religiosa solennitate dedicari asserimus; quandoquidem ad Deum duntaxat, & non ad illam referimus, nisi quatenus in illis locis peculiaris eius memoria, & veneratio rectè exercetur. Quamuis non desint graues auctores, qui concedant, etiam ipsi D. Virgini verè & propriè
sacras

rum.
e, que
solen.
dica.
ne vo.
at ob.
præci.
Nati.
ionis,
flum.
, con.
biji.
nera.
quorū.
it Bel.
u san.
vero
tatis
fias &
giosa
quan.
e non
in il.
& ve.
s non
dant,
opriē
sacras

sacras ædes exædificari vt & alijs sanctis, non tamen sub ratione templi, sed sub ratione memoriæ, vel Basilicæ, vel oratorij. Nam templum proprie domus sacra dicitur, quatenus erigitur ad sacrificia, Basilica autem vel memoria vel oratorium, quatenus reliquiæ vel imagines vel quid aliud D. Virginis aut alterius sancti in illa asseruatur, vel quatenus fideles in illa conueniunt, vt eo, quo par est, cultu D. Virginem honorent, inuocent, & præclaras illius actiones vel palam vel tacite secum cōmemorent. Sicut autem D. Virgini nullo modo sacrificamus, ita nullo modo templa illi erigimus, sed tantum Deo; quia D. August. lib. i. contra Maxim: clarissime testatur templi erectionem esse cultum latriæ soli Deo debitum; Et idem D. Augustinus coniungit templum cum altari & sacrificio lib. 8. de ciuitat. Dei cap. vlt. docens cui vnus conuenit eorum, conueniret idem alia. Fatetur tamen semper Martyribus memorias recte exstrui; & præcipue notandus est locus lib. 22. de ciuitate Dei cap. 10. vbi sic ait: Nos au-

Vide Bellar.
loco citat.
cap. 4.

tem Martyribus nostris, non templum
sicut Dijs, sed memorias sicut homini-
bus mortuis, quorum apud Deum vi-
uunt spiritus, fabricamus. Pari modo
cum altaria destinentur sacrificijs, non
possunt proprie sub ratione altarium
Deiparæ aut alteri sancto extrui: sic
enim ad diuinum cultum solummodo
pertinent, sicut & sacrificia: possunt ta-
men extrui, quatenus in illis altaribus
memoria D. Virginis peculiariter coli-
tur; vel reliquiæ illius, si quæ habentur,
custodiuntur, vel imagines in ijs depictæ
aut sculptæ collocantur, vt qui altaria
adspiciunt, admoniti imagine ibi efficta
recordentur Deiparæ, eamque in ijs al-
taribus tanquam patronam colant &
deprecentur. Posse autem idem opus
fieri in gratiam duorum vel plurium &
quidem primario ratione cuiuslibet,
experientia quotidiana docet; dum
idem opus ad plures & principales fi-
nes destinamus, vel dum eodem officio
plurium voluntates nobis conciliare
conamur. Idem contingit in proposi-
to. Deo extruuntur sacræ ædes ad sa-
crificia, & ad summum illum cultum
qui

qui soli Deo competit in illis exercendum; & vocantur templa: Et eadem ædes exstruuntur, vt ibi quoque Deipara debito cultu colatur, vel alius ex sanctorum numero, & vocantur Basilicæ seu memoriæ. Neque tamen ab eadem virtute vtrunque obsequium proficiscitur, sed templi quidem ædificatio quatenus templum est, à Patria & Religione, eiusdem vero ædificatio & oblatio quatenus est Basilica vel Memoria, ab alia quadam virtute, quæ Hyperdulia dicitur, vel Dulia, si non D. Virgini, sed alteri sancto domus illa deditur.

Quod autem sacras ædes in honorẽ D. Virginis conditas communiam loquendi consuetudine templa appellamus; improprie loquimur; Materialiter enim templum accipimus, nihil aliud significare volentes, quam domũ illam, quæ templum dicitur, ex ædificatam quoque esse D. Virgini, non sub ratione templi ad sacrificia, sed sub ratione Basilicæ vel Memoriam, ad ornandam conseruandamque Memoriam recentem in fidelium animis, & ad inuo-

O 2 candum

candum auxilium sanctissimæ Deiparæ; quo sensu vocatur etiam à D. Basilio in Psal. 114. Martyrū Basilica, templum. Porro gratum esse Deo, ut ea loca quæ illi tanquam primo principio & supremo omnium rerum Domino dedicantur ad suum cultum, simul etiam deputentur ad cultum alicuius sancti, & potissimum Dei Genitricis MARIAE, testantur frequentissima & celeberrima miracula, quæ vel olim edita vel etiam hac ætate in templis D. Virginis eduntur; quorum templorum, multa ubiq; reperiuntur, & magna pietatis significatione à pijs adeuntur, vixque est vlla natio, cui nō sit vnum præ reliquis religione & beneficentia D. Virginis in morales insigne. Quis nescit veterem Ottingam, & templum Duntenhauseanum in Bauaria? Quis non audiuit de eremo D. Virginis seu de sacello Einsidlensi apud Heluetios? Apud Hispanos celeberrimus est diuinæ Matris patrocinio mons Serratus; apud alios loca alia: sed omnibus sanctitate & antiquitate longe præstat templum Lauretanum, sacrum illud
Vir-

Vide Canis.
lib. 5. cap.
24.
Et Costerum
epist. in In-
stitut.

Virginis cubiculum in quo Nazarethi,
Angelo Gabriele internuntio, Verbum
caro factum est, quod Angelorum mi-
nisterio ex palæstina in Italiam transla-
tum, magnam adfert Christi fidelibus
voluptatem.

*Hic Virgo genitura Deum genitri-
cis ab aluo*

*Prodyt & blandis mulsit vagitibus
auras.*

*Hic quoque Virginei servata laude
pudoris*

*Sancta salutifero tumuerunt visce-
ra fœtu,*

*Ille opifex cunctorum, illa æterna
unica proles*

*Æqua Patri, ille homini primæua
ab origine lapsa*

*Spem cælo vitamq; ferens, hac lusit
in aula*

*Paruulus, & sanctæ blanda obtulit
oscula Matri.*

Vt Poëta & Orator grauissimus M.
Antonius Muretus cecinit. Exstitit qui-
dem non ante multos annos perfidus
Apostata Petrus Vergerius, qui vt supra
diximus cap. 3. hanc sacratissimam do-

mum omnibus machinis latinè & Ita-
 lice oppugnauit. Sed obuiam itum est à
 Turriano, qui leuissimi hominis impi-
 am vesaniam fortiter contudit, argu-
 mentis eius sigillatim omnibus disso-
 lutis & confutatis, ex quibus hoc est
 præcipuum; Maria quando salutata ab
 Angelo Christum concepit, habitabat
 in domo Iosephi, falsum igitur est, quod
 fertur, domum Lauretanam esse illam
 ipsam, in qua Virgo ipsa nata & edu-
 cata, & deinceps ab Angelo salutata,
 Christus cõceptus, & multis annis edu-
 catus est; Quis enim non videt Mariam
 fuisse adductam in domum Iosephi vi-
 ri sui, vt mos est maritis, & non Iose-
 phum fuisse receptum vnà cum spon-
 sa in domum Ioachimi & Annæ. Quod
 etiam Nicephorus lib. 1. cap. 8. com-
 probat, cum ait: Illam Nazarethi cum
 Ioseph domicilium habuisse, & ibidem
 ab Angelo lætum nuntium accepisse.
 Et cap. 12. vbi ait; Christum in domo
 Ioseph circumcisum esse. Non ergo
 nutritus est in illo ipso cubiculo, in quo
 fuerat nata Mater, sed partim in domo
 Ioseph, partim in Ægypto. Verum
 quam

quam leuis momenti hæc, sint haud
magni laboris fuerit demonstrare. Pri-
mo quia falsum est vxorem semper in
domum mariti fuisse translata. Quid
si domum non haberet? Quid si sponsa
sit hæres paternorum bonorum, aut
domum accipiat in dotem; an maritus
dedignabitur in domo vxoris suæ habi-
tare? An id vel iam insuetum est, vel o-
lim fuit? Certe nihil minus. Relinqua-
mus quotidiana. Sacra videamus. Iacob
viginti annis in domo vxorum suarum
habitauit, & diu etiam Moyses in do-
mo soceri cum vxore. Idem hic acci-
disse dicimus, recteque ac ordine factū
vt domus illa, in qua Virgo nata fuit &
educata, appellaretur domus Iosephi;
quia sicut D. Virgo Iosephi erat, tan-
quam viri sui & capitis, quia vxor eius:
Sic etiam recte domus B. Mariæ dom^{us}
Ioseph nominabatur à capite. In domo
itaque Ioseph habitabat Maria, cum in
domo sua paterna habitabat; in qua
nata & ab Angelo salutata est; & puerū
Iesum nutriuit. Ex quibus euanescent
omnes Hæretici illius nebulæ.

Ad

Ad altare quoque Dei, ad mensam Domini, vnde, vt S. Augustinus loquitur, dispensatur victima sancta, qua deletum est Chirographum, quod erat contrarium nobis: beatissimæ Deiparæ cum veneratione meminisse, cum vt propositis virtutum exemplis ad imitationem accendamus, tum vt eius patrocinio ac meritis apud Deum adiuuemur, religiosum est officium. Et quamquam Sacrificium illi nullum immolemus, vt supra quoque diximus; nouam tamen noui testamenti & vere mundâ oblationem Ecclesia ab Apostolis accipiens, interdum pro eius gloria & in eius honorem, in vniuerso mundo soli Deo offert. Cæca igitur mentiendi libido misoliturgos transfuersos agit, cū Catholicis contrarium vulgo impingunt; Et licet sacra quædam dicantur Missæ D. Virginis, nolumus tamen hoc loquendi modo significare, quod ipsū sacrificiū offeratur D. Virgini, sed quod offeratur Deo in gratiarum actionem pro gloria D. Virgini collata, & simul interpelletur D. Virgo tanquam patrona & aduocata apud Deum,

Voti

Voti honorem eatenus tribuunt orthodoxi Deiparæ, quatenus Deo vouēt ex illius amore & reuerentia, tanquam fit illi etiam vt Dei parenti, id obsequium diuini cultus placituum; testemq; deinde illam esse volunt obligationis, qua se aliquis Deo obstringit; denique illius gloriosa intercessione freti, quod Deo promittunt, adimplere statuunt. Recte tamen alij addunt, D. Virgini & cuius alteri sancto, non tantum his titulis aliquid voueri posse; sed etiam ita vt votum ad ipsam Deiparam aliosue sanctos terminetur: Vt cum quis in hæc verba promittit: Voueo B. Virgini peregrinationē, vel altare, vel quid simile. Neque votum hoc actus est latriæ; sic enim votum soli Deo fit, sed Dulix; & quod hinc sequitur specie distinctum ab illo altero, quod Deo nuncupatur; sicut cultus quo Deo colitur, specie differt ab illo, quo colitur aliquis cœlitū, vouemusq; Deo in signum gratitudinis tanquam erga primum principium omnium bonorum, & in recognitionē beneficij ab ipso tanquam à primo auctore accepti. At Sanctis promittitur

P

aliquid.

Vide Bellar.
loc. cit. cap.
9.

aliquid in signum gratitudinis tanquam erga patronos, aduocatos & intercessores, per quos a Deo beneficia accepimus. Neque repugnat Ecclesiae & Doctorum consuetudo, ut promissio facta Deiparae alijsue sanctis dicatur votum: Ex quo fit, ut votum sit nomen generale ad promissionem factam Deo & sanctis; sicut honor, oratio, & similia.

a In collect.
lib. 1.
Niceph. lib.
14. cap. 2.
& lib. 15.
cap. 14. &
alij.

Vide Canis.
lib. 5. cap.
24.

Imaginem D. Virginis cur non asseruemus, quam tanto studio ad viuum D. Lucas Euangelista, referente Theodoro, a expressit? Afferuemus autem? imo & hanc atque alias id generis omnes, seu pictas, seu sculptas, seu in templis, seu in compitis & triuijs, siue alibi in locis publicis & conspicuis consueto solenni que Ecclesiae more collocatas, honoremus etiam propter prototypum. Quam porro veteres religiose cum alias, tum praecipue D. Virginis imagines coluerint; & quanto saepe bono & commodo, nemo nescit, qui antiquitatem non ignorat. Cum Bizantini suam urbem a Sarracenis aliquando grauiter obsessam cernerent, non sine ieiunio & oratione, Virginis-
que

que Matris patrocinio felicem belli
 successum & exitum sibi ausi sunt polli-
 ceri. Itum est igitur ad sacram ædem,
 quæ prope S. Sophiam exstabat; illinc
 Deiparæ imago, quam D. Lucas depin-
 xerat, reuerenter accepta, & in publicâ
 supplicatione adducta, sed & in singu-
 las hebdomadas per totam urbem fe-
 ria tertia religiose admodum circum-
 gestata est. Ita demum optata de Sara-
 cenis hostibus victoria læte successit,
 haud dubie Maria patrocinante.

Simile exemplum refert Nicetas
 Choniates lib. 5. Annalium de Manu-
 ele Commeno Imperatore Constanti-
 nopolitano, qui cum ingenti prælio
 contra Hungaros feliciter dimicasset,
 Deoque gratijs actis triumpharet, Im-
 peratorem ipsum, inquit Nicetas, qua-
 drigæ argenteæ auratæ, cum equis
 niue candidioribus præcedebant; qui-
 bus imposita erat imago inuictæ adiu-
 tricis & insuperabilis commilitonis
 Matris Dei; Neque vero axis grauius
 sonuit, quia non vehebat acrem Deam
 Mineruam, quæ falso Virgo dicitur: Sed
 veram Virginem, quæ verbum inexpli-
 cabili

Vide Canis.
cap. 22.
& Sigon. lib.
1. de regno
Italiae.

cabili ratione per verbum peperit. Eodem spectat, quod Constantinus palaeologus Imperator, cum urbem amissam recuperasset, ut primum Constantinopolim venit, coram eadem imagine primum gratias egit, illamque religiosè præferri voluit, ac deinde pedes ipse comitatus atque stipatus in urbem processit. Et Gregorius quoque Magnus cum saevissima pestis Romæ saureret, ac multæ simul aliæ calamitates accederent, religiosam in die Resurrectionis supplicationem instituit, & D. Virginis imaginem in publicum efferri curavit, piamque circumgestationem Deus præsentis miraculo comprobavit, etenim quacunque ferretur imago, pestilentis cœli gravitas depulsa, & optata salubritas in vrbe consecuta est. Vbi gratulantibus omnibus Deo, ecce tibi angelus, qui sanctam Virginem his vocibus alloqueretur: Regina cœli late-re, Alleluia, Quia quem meruisti portare, Alleluia; Resurrexit sicut dixit, Alleluia. Quam orationem simul atque Gregorius coram audiuit, diuino spiritu statim excitatus, eam in hunc modum ex-

expleuit: *Ora pro nobis Deū, Alleluia.*

Non est vero quod quis miretur, cum audit Constantinopoli & Romæ fuisse imaginem à D. Luca depictam; Nemo enim dicit à D. Luca vnam tantum imaginem Deiparæ esse factam. Nam eiusdem quoque prototypi plures effigies effingi, nihil penitus vetat; & forte quædam dicebantur imagines à D. Luca depictæ; quod ad viuum expressæ essent ex illa, quam D. Lucas depinxerat. Cæterum veteres non tantum illas Deiparæ imagines, quas sanctus ille pictor fecerat, conuenienter honorabant, sed alias etiam quascunque, quarum cultum gratū fuisse Deo, declaratum est non rarò miraculis planè stupendis; Ioannes Anachoreta vir magni nominis, inquit Ioannes Moscus Euiratus, in prætō spirituali cap. 180. qui senex in spelunca quadam vixit circa villam, quæ dicitur Sochus, viginti propemodum miliaribus distans ab Hierosolymis; habebat in sua spelunca Deiparæ ac dominæ nostræ Mariæ imaginem, eaque matrem Christi filij gestatricem exprimebat. Qui

senex, si quando religionis causa vellet aliò proficisci, & loca reuerenda petere, quod illi erat perquam vsitatum, de more candelam coram eadem imagine accendebat, & precatone facta Deo sese, iterque suum commendabat, simulque in ipsam Deiparæ imaginem intuens, his verbis utebatur. Sancta domina Dei genitrix, quia longum iter facere statui, ac multis diebus abesse cogor, tu candelæ huius habe curam, eamque ne extingatur, iuxta meum desiderium serua. Te quidem comite & iuuante hoc ingredior iter. Hæc vbi dixisset imagini, in viam se dedit, & itinere confecto domum postea redijt, ita vt aliquando vnum, sæpe duos, etiam tres, imò quinq; & sex menses abesset. Semper autem in reditu candelam inuenit integram & ardentem, sicut illam ante iter suum accensam reliquerat, nec vnquam vidit extingui. Id quod citra euidens miraculum fieri neutiquam poterat, Deo haud dubie per Deiparam hoc prodigium operante, ac piam sancti seais fiducia corroborante. Refert idem auctor aliam quãdam his verbis historiam

xiama

riam cap. 45. Monachus quidam solitari-
 us, & insignis Christi pugil, iamque
 grandævus in monte oliuarum habita-
 bat, & ab impuro fornicationis spiritu
 acriter impugnabatur; Qui cum vehe-
 menter infestaretur, eiulare demum
 cœpit, ac dicere infestanti Dæmoni.
 Quousque tandem missum me non fa-
 cies? recede à me, qui mecum quasi cõ-
 senuisti: Dæmon vero visibilem illi sese
 exhibens hoc modo respondit: Iura
 mihi te nemini mea verba, quæ dicam,
 renuntiaturû, ac deinceps te oppugna-
 re desinam. Iuravit senex de seruanda
 fide silentij, ac dixit: per illum, qui in
 altissimis habitat, ea quæ dixeris mihi,
 nemini reuelabo: Tum ille, noli, in-
 quit, hanc imaginem adorare, & ego
 à te oppugnando desistam. Habebat
 enim senex eo in loco imaginem, quæ
 dominæ nostræ sanctæ Dei genitricis
 Mariæ Christum circumgestantis fi-
 guram exprimeret, quam & solitus erat
 venerari. Hoc audito, senex delibera-
 di tempus postulauit, remque omnem
 die sequenti exposuit Abbati Theodo-
 ro Eliotæ. Is monacho respondit, vere

delusus es & peccasti iurando Dæmoni, sed quod arcanum aperueris recte fecisti. Verum satius est tibi ut nullum omitteres in vrbe prostibulū in quod nō ingrediaris, quam ut Dominum Deum nostrum Iesum Christum, & Matrem eius adoraturum te neges. His illum ac multis alijs verbis confirmans, ad proprium reuersus est locum; at Dæmon rursus incluso sese conspicuum præbuit, & cur, inquit, male senex, cum verba mea te nemini affirmaueris patefacturum, ei qui venit ad te cuncta dixisti? te igitur peierasse scito, & in die iudicij damnatum iri. Respondit Monachus me quidem iurasse scio, & contra quam iuravi fecisse non ignoro, te tamen non audio. Refert hanc historiam etiam D. Damascenus sub finem libri primi de imaginibus. Vnde de eius fide minime dubitandum est, cum Prati spiritualis honorifica quoque mentio fiat à Patribus septimæ Synodi. Subdit autem Damascenus: *Vides hic imaginis adorationē ad id, cuius imago est, referri? et quantum sit malum eam non adorare, cum eo potius Dæ-*

mon.

*mon, quam libidinis crimine hominem
obstrictum voluerit.*

Quam autē Deus grauius puniuerit
eueriores & contemptores imaginū D.
Virginis, colligitur cū ex alijs, tum ex
hac historia, quā in Concilio Nicēno 2.
act: 4. coram toto cōfessu Patrū narra-
uit Constantinus Episcopus. Fuit vir
Cyprius in vrbe Cōstantia armētarius,
qui orandi causa in Virginis Deiparæ
sacellum concessit, cumq; inter orandū
imaginē Virginis ex coloribus in parie-
te expressam aduerteret, indignabūsus
dixit, quorsum hæc? statimq; stimulo
quo boues agebat, sublato, eidē imagi-
ni Virginis dextrū oculum eruit; egres-
sus porro dum fortè pecus ad maturan-
dum iter pungit, ecce stimulus confrin-
gitur, & ea pars, cui ferrū erat infixum,
in dextrum hominis oculum rectā in-
uolat, ac miserum oculo priuat. Neque
solum imagines D. Virginis studiose
colebant veteres Christiani; sed etiam
eiusdem reliquias; Intelligimus autem
hic reliquiarum nomine ea, quæ D. Vir-
go tactu suo vel vsu consecrauit; vt se-
pulchrum, velamen illud, de quo supra

cap: 12 ex Nicephoro, vestis itē & Zona,
 & fasciæ, quibus Christum Salvatorem
 inuoluit, nec non linteum, quo sacrum
 Virginis corpus in monumēto tectum
 erat. Et de Sepulchro quidem iam su-
 perius capit. 12. ex Damasceno docui-
 mus, quāto in pretio fuerit Christianis;
 quin idem sepulchrū orat. 2. de Assum-
 ptione vocat, medicinam morborum,
 sanitatum fontem perennem; Demo-
 num profligationem & ciuitatem refu-
 gij: in Zonam vero & fascias extant a-
 pud Lipomanū orationes Germani Pa-
 triarchæ Constantinopolitani, & Eu-
 thymij, quibus honorandis & debito cul-
 tu colendis proprius dies apud Græcos
 dicatus erat. Hinc Euthymius inter cæ-
 tera sic suos alloquitur auditores: *Hodie
 à nobis honoretur Zona, quæ est à Deo
 maxime illustrata, & summe admira-
 bilis, & valde veneranda*: *Hodie
 honoretur Zona, qua succincta fuit lau-
 datissima Deipara, & fraudulentissi-
 mum Draconem per eam suffocauit,
 & nostri generis auctores à graui re-
 uocauit exilio. Hodie honoretur Zona,
 quæ ipsum quoque unigenitum Dei*
 Ver-

Verbum ineffabiliter ex ipsa carne tectum, quomodo ipse solus nouit, tenuit. Hodie ipsi quoque primi Dei ministri, licet non videantur, eam adorant, et maxima colunt ueneratione, et arcane unà nobiscum lætantur. Et tandem conuerso sermone ad ipsam Zonā, uides, inquit, ante pedes pulcherrimæ tuæ capse nos omnes ardentè uoluntari, et tuum postulare auxilium, expectantes tuam defensionem, et tuum in omnibus inuocantes auxilium. Quomodo autem uestis D. Virginis ex palestina Constantinopolim translata fuerit à duobus fratribus Galbio & Candido, & quanta cum religione asseruata, narrat Metaphrastes apud Lipomanū orat. de ortu & educatione D. Virginis. De linteo & pannis, quibus corpus D. Virginis exanime tectum erat, scribit Damascenus oratione. 2. de dormitione D. Virginis. singulis porro his reliquijs custodiendis & uenerandis condita sunt Constantinopoli magnifica & sumptuosa templa; pro Zona & fascijs à Pulcheria Imperatrice in Chalcoptreio; pro linteo & pannis sepulchralibus,

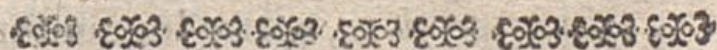
bus,

bus, ab eadem in Blachernis: pro veste ex Iudæa in Thraciam allata, à Leone Magno; Nec mirum veteres ita coluisse & ornasse reliquias D. Virginis. Frequentia enim per illas operabatur Deus miracula. Narrat Gregorius Turo-nensis lib. de gloria Martyrum capit. 10. Se cruce, in qua erant reliquie D. Virgi-nis, & sanctorū Apostolorum, & B. Mar-tini, opposita incendio, quo domus pauperis cuiusdam correpta erat, incē-dium extinxisse. Currebat miser cum liberis & vxore, aquam deportans, in-quit Gregorius, sed flammæ non miti-gabantur. Tunc extractam à pectore crucem eleuo contra ignem: Mox in a-spectu sanctarum Reliquiarum, ita cū-ctus ignis obstupuit, ac si non fuisset ac-census. Accidit etiam, vt idem refert capit. 18. vt quidam Hierosolymis in Gallias reliquias D. Virginis ferens, in latrones incideret: qui hominem male acceptum spoliant, & capsulam Reli-quiaram, plenā aureis rati, cum effre-gissent, speque sua falsi essent, in ignem abiiciūt. Tunc ille semiuiuus exurgēs, inquit Gregorius, vt vel cineres exusto-
rum

rum colligeret pignorum, inuenit super carbones accensos illæsas iacere reliquias, ipsumque linteum, quo inuolutæ erant, ita admiratur integrum, vt non putaretur prunis iniectum, sed ex aquis collectum, collegitque cuncta cū gaudio, & in Gallias peruenit incolumis.

CAPVT XIX.

DE PEREGRINATIONIBUS AD LOCA SACRA D. VIRGINI, & DE EIUSDEM SODALITIS.

AD certa loca & sacrosancta Virgini dicata templa religionis ergo decurrere, nihil habet criminis. Etenim vsu experientiaq; exploratum habemus, opportuno tempore misericordem Dominum per benedictæ Matris merita, hic illic, non alibi, ad casus nostros ac pericula tam corporis quam animæ